

הגאון הגדול רבי שמחה הלוי שיף זצוק"ל

מאת י. גפן

המונים המונים מבני היהדות הנאמנה ליוו במוצאי שבת למנוחות מתוך אבל ויגון קודר את אחד מתלמידי החכמים המיוחדים שבדור, זקן ויושב בישיבה, ושריד לדור דעה במוצאי הגאון הגדול רבי שמחה הלוי שיף זצ"ל, מראשי ישיבת 'זהב מרדכי' איתרי, ומלפנים מראשי ישיבת 'הנגב' והישיבה הכלל חסידית 'נועם התורה', אשר הרביץ תורה במשך יותר משבעים שנה, ונסתלק לבית עולמו והוא בן צ"ב שנים.

הגאון הגדול זצ"ל נודע עשרות רבות בשנים כפאר הלמדנים שהאחיב על תלמידיו הרבים את מתיקות הלימוד מתוך דבקות בתורה ועמידה על סברה ישרה.

הגאון רבי שמחה זצ"ל נולד בשנת תרצ"ב בפולין לאביו הרה"ח רבי חיים שאול שיף זצ"ל ולאמו הצדקנית מרת ביילא ע"ה, מצעירותו הייתה התורה משוש חייו, עוד בהיותו נער צעיר בתל אביב נכנס לכ"ק האדמו"ר רבי אהרן מבעלזא זצ"ל וביקש והתחנך לפניו כי יברכו שיהיה שקוע בלימוד כל ימי חייו בכל מצב. כשהאדמו"ר לא בירכו חזר ושנה ושילש בקשתו עד שהאדמו"ר ברכו. היה מראשוני הלומדים בישיבת פוניבז' והיה חביב מאוד על רבותיו ובפרט על מרן הגר"ש רוזובסקי זצוק"ל והמשגיח מרן הגר"א דסלר זצוק"ל, ששתה בצמא מימיהם והרבה להשתעשע עמם בלימוד עד השעות הקטנות של הלילה.

לאחר מכן עבר יחד עם רעו וידידו הגאון הגדול רבי משה שפירא זצ"ל לישיבת חברון שם עד מהרה התחבב על רבותיו ונמנה על המיוחדים משובי הבחורים, בהיותו תלמיד ישיבת חברון זכה לדבר בלימוד עם רשכבה"ג מרן הגר"י הלוי מבריסק זללה"ה אשר הראה את שמחתו למשמע דברי תורתו. רבות היה ר' שמחה מספר על היראה והפחד שהיה ממרן זצ"ל כל אימת שהיו מדברים עימו בלימוד. מפורסם הסיפור שהוא הקשה למרן הגר"י קושיה במשנה באהלות, ומרן בטרם השיב חזר על המשנה עם מפרשיה, ואז שאלו, מה עכשיו קשה, והראה לו איך מתוך קריאה נכונה של הדברים מתיישבות כל הקושיות. כמו כן נמנה על קבוצת הבחורים מיישיבת חברון שהייתה קשורה עם האדמו"ר ה"בית ישראל" מגור. ר' שמחה זצ"ל התחבב באופן מיוחד על האדמו"ר, ולימים שידכו לקרובתו נכדת מרן בעל האמרי אמת זצוק"ל, כמו כן היה חביב ומוערך מאד על אדמו"ר בית גור ה'לב שמחה' ו'הפני מנחם' זצ"ל, והאדמו"ר מגור שליט"א כל ימיו.

לאחר מכן עברו הוא ורעו הגר"מ שפירא זצ"ל ללמוד בחברותא עם הגאון הגדול רבי מיכל פיינשטיין זצ"ל ולמדו עימו את סדר זרעים בעיון. מלימוד זה הוא השאיר אחריו ברכה כתבים רבים בסדר זרעים.

עוד בהיותו בחור היה מוסר שיעורים לתלמידים במדרשיה בפרדס חנה. כשהיה נוסע מבני ברק לפרדס חנה היה נוסע בצוותא עם רעו וידידו הגאון הגדול רבי יששכר מאיר זצ"ל שלימד באותם שנים ב'כפר הרא"ה', לימים מכח נסיעות אלו פתחו יחד את ישיבת 'הנגב' שם העמיד תלמידים חשובים שגדלו וצמחו לתלמידי חכמים מובהקים.

במשך מספר שנים הרבה תורה בישיבת הנגב, תלמידיו מאותה תקופה מספרים על השמחה המיוחדת שהייתה לו בלימוד התורה ובהנחלתה לתלמידיו. במיוחד היה דבוק בתורת רבותינו מרן הגר"ח והגר"י מבריסק זצוק"ל וכמעט בכל שיעור היה מביא מדברי תורתם ומעמיק בהם, הדבר היה ניכר באופן מיוחד על תלמידיו שאף שהם לא למדו בישיבת 'בריסק' דרך לימודם הושפעה מאוד ממה שקבלו דרכו מתורת בריסק. בנוסף היה מיוחד בידיעותיו הרחבות בכל חלקי התורה. בהיותו בישיבת הנגב שתה את כוס התרעלה בפטירת אשת נעוריו באופן טראגי מול עיניו. רבינו מרן הדרכי שמואל זצוק"ל ציין כי על אף שר' שמחה חי את הטרגדיה הזו מול עיניו כל חייו, הדבר לא ניכר עליו כלפי חוץ וכל כולו היה מונח בלימוד. פעם אמר לתלמיד לפי תומו "כל מי שעובר אסונות ויסורים כמוני צוחק על הכל".

לאחר שעבר צרה נוראה זו חזר לגור בתל אביב ושקע כולו בלימוד ויסד שם את הכולל בראשות הגאון הגדול רבי מיכל פיינשטיין זצ"ל. בלילי שבתות היה נכנס לדבר בלימוד עם הגאון הגדול רבי מיכל זצ"ל ולפעמים היו לומדים כל הלילה עד שחרית.

לאחר מכן נשא בזיווג שני את רעייתו החשובה מרת הניה ע"ה נינת הרה"ק בעל ה'אמרי אמת' מגור זי"ע, בת הרה"ח רבי שמעון נפתלי אלתר ז"ל בן הרה"צ רבי יצחק מאיר אלתר הי"ד, חתן הרבי בעל ה'אמרי אמת' זי"ע. ונינת כ"ק האדמו"ר מפילץ, בעל ה'שפתי צדיק' זיע"א. רעייתו ע"ה מלבד היותה בת גדולים היתה אשה דגולה ומבכירי המחנכות בסמינר בית יעקב. היא נשאה על שכמה את כל הדאגה לאחזקת הבית כשבעלה יושב על התורה בשקיעות מיוחדת במינה.

לימים ביקשו הגאון רבי מרדכי אליפנט זצ"ל, להצטרף לרמיי"ם של ישיבתו – איתרי. שם הוא התמיד כיוכל שנים בהרבצת תורה לעדרים בישיבה הגדולה איתרי לצידם של גדולי התורה שהיו שם ובראשם רבינו רשכבה"ג מרן הדרכי שמואל זיע"א שהעריכו עד למאוד. וכמים הפנים לפנים הגאון ר' שמחה זצ"ל העריך עוד לפני חמישים שנה את רבינו הדרכי שמואל על גדלותו בתורה ויראה ועל העמדת התלמידים המיוחדת שלו.

הגאון זצ"ל מיוחד היה בכך שנטע בליבות תלמידיו הרבים הערכה וגישמאק מיוחד בדברי תורתם, והחשיב את תלמידיו עד למאוד. ב"סדר" תמיד היו סביבו תלמידים שניגשו לדבר בלימוד. הוא מיעט לומר להם מדברי עצמו אלא דן עמם בדבריהם שלהם והוסיף מדיליה ולבסוף הראה להם כמה חידושים מתוקים הם חידשו. ותיקי תלמידיו מעידים שחלק גדול מהטעם שלהם בלימוד זה מהדיבור בלימוד איתו.

מיוחד היה בהשרשת לימוד התורה בלימוד הישיבתי מתוך ישרות המחשבה, כשבשיעוריו היה משלב מכבשונם של רבותיו מרנן הגרי"ז מבריסק והגר"ש רוזובסקי זצ"ל. בשיעוריו הלמדניים הרבים השריש בתלמידים אהבת תורה ויראת שמים.

היה נוהג לומר שיחות מוסר במסיבות חנוכה, וסיום זמן ובשבתות כשהיה בישיבה, שיחותיו שדברו רבות על אהבת תורה ושקידה, היו מתובלות בכל דברי רבותיו ושילב אף קצת מניחוח רבותיו מבית גור 'השפת אמת' ו'הבית ישראל'.

ובכלל, היה דמות מיוחדת במינה ששילב את הלמדנות הישיבתית והדבקות בתורה עם עבודת ה' וחריפות מבית מדרשה של קוצק-גור.

היה מונח בכל מקום בש"ס ואף בחלק הנסתר של התורה, באומרו שאינו לומד נסתר כדי להרבות ידיעות אלא כדי להדבק ברצון ה' יתברך.

בהמשך נתבקש ע"י הגר"מ שפרן שליט"א לשמש כראש ישיבת נועם התורה שם שימש בקודש כ"א שנים והעמיד שם תלמידים רבים. שם הדפיסו את שיעוריו על נדרים ויבמות בספר שערי נועם. לפני י"ג שנה חלה באירוע מוחי אשר שיתק חצי גופו אך לא אמר נואש והמשיך במסירת שיעורים ועמל התורה ללא לאות בכל מצב ובכל עת עד סוף חייו ממש בשנת הצ"ב לחייו. הוא הגיע לישיבה במסירות נפש ומסר שיעור בשארית כוחותיו.

כמו כן עמל בתקופה זו על הדפסת ספריו שערי שמחה על מסכתות בבא בתרא, כתובות, גיטין, ואף עמל על שיחותיו הרבות בפרשיות השבוע והחגים, שעדיין לא זכינו לאורם.

בשבת קודש פרשת דברים בבוקר השיב את נשמתו ליוצרה. מסע הלוויה יצא במוצאי שבת יצא בתחילה מבית המדרש גור ברחוב ירמיהו בירושלים בראשות האדמו"ר מגור שליט"א. שם ספדוהו תמרורים בנו הרה"ח רבי אברהם מרדכי הלוי שיף שליט"א ואחד מבני המשפחה. לאחר מיכן המשיכה הלוויה לבית הלוויות שמגר שם ספדוהו תמרורים תלמידיו הגאון רבי אריאב עוזר שליט"א ראש ישיבת איתרי, שציין את הקשר האבהי שהיה לו לתלמידיו הרבים ותורת חסד על לשונו, וכי בימים בהם מתאבלים על בית המקדש קשה סילוקם של צדיקים מיום שנחרב בית מקדשינו. הוא גם הדגיש את היותו בבחינת "שומע" ולא רק אומר. לאחר מכן ספד לו חתנו הרה"ח יעקב רוזנבוים שליט"א בציינו את דבקו בתורה כל ימי חייו מתוך עמל ויגיעה שאינה ניתנת לתפיסה בכל המצבים הכי קשים. לאחר מכן ספד לו אחיו הגאון רבי מנחם שיף שליט"א בציינו כי הוא אחיו וראש שהעמיד אותו בקרן התורה מצעירותו ממש, וכן ציין את הקשר שהיה לו עם רבותיו מיישיבת

פוניבז' ובכל פעם שהיה חוזר לבית כבחור היה מתעניין אצלו בדברי תורתם מה שמע בשיעור מרשכבה"ג רבינו הגדול מרן האבי עזרי זצוק"ל.

הלווייתו יצאה לעבר הר המנוחות, ונטמן בחלקת החסידים. לאחר סתימת הגולל ספד לו מרורים הרב הגאון ר' מרדכי יהודה וקנין שליט"א אשר זכה לקרבתו כשהוציא את חידושיו לאור עולם. בדבריו ציין את הדביקות שלו בלימוד ובהיותו גדול הלמדנים בעולם הישיבות שהנחיל לתלמידיו אהבת תורה ויראת שמים, על המאור הפנים המיוחד שהיה לו כל חייו בכל פעם שבאו לבקרו קיבל כל אחד בסבר פנים יפות ותורת חסד על לשונו.

הגאון זצ"ל הותיר אחריו את משפחתו הכבודה בנים ובני בנים עוסקים בתורה, והמוני תלמידים אותם העמיד במשך יותר משבעים שנה רצופות של הרבצת תורה בישראל.

ת.נ.צ.ב.ה.

